

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobce: **R. F.**
zastoupen Ing. M. Č., obecným zmocněncem

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
se sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 6. 2021, č. j. MPSV-2021/98700-918,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 6. 2021, č. j. MPSV-2021/98700-918, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 6. 2021, č. j. MPSV-2021/98700-918 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), kterým bylo v odvolacím řízení změněno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Hradci Králové (dále jen „*správní orgán prvního stupně*“) ze dne 28. 12. 2020, č. j. 9591/2020/NME, tak, že v souladu s ustanovením § 4 odst. 1, § 8, § 9, § 11, § 13 a § 14 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o sociálních službách*“), se příspěvek na péči zvyšuje z 880 Kč na 4 400 Kč měsíčně od dubna 2021. Ve zbytku

bylo prvostupňové rozhodnutí potvrzeno s odůvodněním, že od 7. 9. 2020 do 26. 4. 2021 byl zdravotní stav žalobce odpovídající potřebě pomoci jiné fyzické osoby pouze v I. stupni (lehká závislost) a od 27. 4. 2021 ve II. stupni (středně těžká závislost).

II. Žalobní argumentace

2. Žalobce předně namítl, že napadené rozhodnutí považuje za nesprávné, protože neodpovídá skutečnosti ohledně jeho zdravotního stavu ke dni 7. 9. 2020. Konkrétně je dle něj nesprávný závěr Posudkové komise ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „posudková komise“), že se jeho zdravotní stav vyžadující pomoc jiné fyzické osoby ve II. stupni náhle výrazně změnil až ke dni 27. 4. 2021. Z toho pak plyne chybný závěr, že ke dni 7. 9. 2020 byl stav žalobce jiný a odpovídal nutnosti pomoci od jiné fyzické osoby pouze v I. stupni.
3. Konkrétně uvedl, že dne 7. 9. 2020 podal žádost o příspěvek na péči a dne 14. 12. 2020 byl posudkovým lékařem OSSZ Náchod MUDr. Z. J. vypracován posudek. Posuzující lékař přitom vyhodnotil jeho zdravotní stav tak, že odpovídal potřebě pomoci jiné fyzické osoby v I. stupni, aniž by jeho zdravotní stav ověřil osobně.
4. Závěr posudku MUDr. Z. J. ze dne 14. 12. 2020 pak byl v rozporu se závěry sociálního šetření ze dne 23. 9. 2020, kde se uvádí, že žalobce je dezorientovaný, přešlapuje na jednom místě, není schopen si sám zajistit stravování a stravu si nakrájat. Toto sociální šetření odpovídá tomu, co posudková komise shledala ve svém posudku ze dne 28. 4. 2021, tedy, že stav žalobce odpovídá potřebě pomoci od jiné fyzické osoby ve II. stupni. Tento stav žalobce potvrzují i zprávy z psychiatrie (lékařská zpráva z psychiatrického vyšetření u MUDr. K. z 26. 3. 2021) a neurologie (lékařská zpráva z neurologického vyšetření u MUDr. L. z 27. 4. 2021), proto i s nimi je závěr posudkového lékaře v rozporu.
5. V odvolacím řízení pak nebylo posudkovou komisí při posouzení zdravotního stavu žalobce opět přihlédnuto k dotazníku sociálního šetření ani k lékařským zprávám doloženým k posudku ze dne 14. 12. 2020. Nebyla zohledněna obsahová návaznost a logická časová souslednost lékařských zpráv z psychiatrického a neurologického vyšetření, které žalobce doložil. Proto byl dle žalobce učiněn chybný závěr, že lékařské zprávy ukazují na změnu zdravotního stavu až od 27. 4. 2021, kdy posudková komise poprvé osobně podrobně ověřila zdravotní stav žalobce.
6. Proto má žalobce za to, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného stavu a že existuje rozpor mezi závěry sociálního šetření a posudku posudkové komise, přičemž tento rozpor není přesvědčivě odůvodněn.
7. Kromě podkladů, které se nacházejí v předloženém správním spise, žalobce navrhl na svou podporu provést důkazy lékařskou zprávou neurologického vyšetření Oblastní nemocnice Náchod (MUDr. T.) ze dne 10. 7. 2017, lékařskou zprávou neurologického vyšetření Falta s.r.o. (MUDr. L.) ze dne 31. 7. 2017, lékařskou zprávou psychiatrického vyšetření Oblastní nemocnice Náchod (MUDr. P.) ze dne 24. 9. 2020 a výpovědí blíže neurčených osob.
8. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

9. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že v odvolacím řízení byl zdravotní stav žalobce hodnocen dne 15. 3. 2021 posudkovou komisí, která se skládala z posudkového lékaře a odborného lékaře se specializací psychiatrie. Komise hodnotila jako nezvládané základní životní potřeby tělesné hygieny, péče o zdraví, osobních aktivit a péče o domácnost. Při ostatních základních životních potřebách dle tohoto posudku potřeboval občasnou kontrolu a dopomoc, nicméně byl schopen je v pomalejším tempu zvládnout. Takové hodnocení odpovídalo doloženým lékařským nálezům z roku 2020.
10. Vzhledem k tomu, že žalobce během odvolacího řízení předložil nové lékařské zprávy, byla posudková komise požádána o doplňující posudek (ze dne 28. 4. 2021). Komise nově hodnotila jako nezvládanou základní životní potřebu orientace, a to na základě lékařské zprávy MUDr. L. ze dne 27. 4. 2021. Nadto uznala za nezvládanou ještě potřebu stravování, a to hraničně. Před datem 27. 4. 2021 posudková komise neměla zhoršení žalobcova zdravotního stavu podloženo lékařskými zprávami.
11. K sociálnímu šetření žalovaný uvedl, že z důvodu ochrany žalobce a sociálních pracovníků v důsledku epidemiologické situace neproběhl standardní osobní rozhovor s žalobcem, ale byl nahrazen dotazníkem, který vyplnila matka žalobce a doplňující informace potvrdil Stacionář Cesta Náchod z. ú., který žalobci poskytuje odlehčovací službu.
12. K námitce žalobce, že posudek neodpovídal závěrům sociálního šetření, žalovaný uvedl, že je nutno mít na zřeteli, že informace zjištěné ze sociálního šetření poskytují obrázek o stavu žadatele o dávku do jisté míry subjektivní, často osobami majícími zájem na výsledku řízení. Tyto informace pak odpovídají břemenu důkaznímu. V případě žalobce přitom některé informace, zejména týkající se schopnosti (ztráty) orientace a omezení horních končetin, neměly oporu v lékařských záznamech, a to až do vydání lékařské zprávy ze dne 27. 4. 2021.
13. Žalovaný má tedy za to, že posudek ze dne 15. 3. 2021 spolu s doplňujícím posudkem ze dne 28. 4. 2021 je dostatečně přesvědčivým podkladem pro závěr o zdravotním stavu žalobce. Závěrem svého vyjádření žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.
14. Na vyjádření žalovaného k žalobě reagoval žalobce replikou. Upozornil, že informace obsažené v dotazníku sociálního šetření ze dne 23. 9. 2020, poskytnuté Stacionářem Cesta Náchod z. ú., nelze v žádném případě považovat za subjektivní a tuto osobu nelze považovat za osobu mající zájem na výsledku řízení, neboť se jedná o nezávislou právnickou osobu. Ve správním řízení a při rozhodování na základě posudků ze dne 14. 12. 2020 a ze dne 15. 3. 2021 nedal žalovaný opakovaně žalobci možnost, aby osobně či jiným vhodným způsobem dokázal oprávněnost tvrzení uvedených v dotazníku sociálního šetření. Stejně tak nepřihlédl k tomu, že již v lékařských zprávách, které byly podkladem k těmto posudkům, je uvedeno potvrzení výsledků sociálního šetření, a to také těch, které hovoří o ztrátě schopnosti orientace a ztrátě schopností souvisejících s přípravou stravy a schopností spojených s dalšími fyzickými úkony, v důsledku diagnostikovaného polékového parkinsonismu. Jedná se o zprávu z neurologického vyšetření od MUDr. T. z 10. 7. 2017 a zprávu z neurologického vyšetření od MUDr. L. z 31. 7. 2017. V důsledku tohoto opomenutí měl žalovaný učinit chybný závěr, že až následně doložené lékařské zprávy dokládají nové skutečnosti ohledně zdravotního stavu žalobce. Tyto zprávy, stejně jako zprávy pozdější přitom potvrzují stav žalobce již k 7. 9. 2020.

IV. Skutkové a právní závěry krajského soudu

15. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věte druhé a třetí a v § 75 odst. 2 věte první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Soud při tom vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalovaného správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). O věci samé rozhodl soud bez jednání, neboť účastníci řízení s tím souhlasili (§ 51 odst. 1 s. ř. s.), přičemž dospěl k následujícím skutkovým a právním závěrům.

Skutkový stav věci

16. Z předloženého správního spisu soud ověřil, že žalobce podal u správního orgánu prvního stupně dne 7. 9. 2020 žádost o příspěvek na péči. Dne 9. 9. 2020 správní orgán prvního stupně žalobce informoval o sociálním šetření, při kterém je zjišťována schopnost samostatného života žalobce v jeho přirozeném sociálním prostředí. Vzhledem k epidemické situaci byl žalobci předán zjišťovací dotazník, jehož součástí bylo poučení, že informace, které v něm žalobce uvede, budou jedním z podkladů pro posouzení jeho zdravotního stavu. Tento dotazník vyplnila matka žalobce (doplňující informace vyplnil zástupce poskytovatele pomoci Stacionář Cesta Náchod z. ú.) a doručen byl správnímu orgánu prvního stupně dne 23. 9. 2020. Dále se ve správním spisu nachází záznam ze sociálního šetření ze dne 23. 9. 2020 pro účely řízení o příspěvku na péči, jedná se o téměř doslovný přepis dotazníku s uvedením, že šetření bylo provedeno písemnou formou a následně byla k doplňujícím informacím přizvána sociální pracovnice.
17. O zdravotním stavu žalobce vypracovala OSSZ Náchod (MUDr. Z. J.) dne 14. 12. 2020 posudek, v němž je ke skutkovým zjištěním uvedeno: lehká mentální retardace s poruchami chování a agresivitou, těžký syndrom obstrukční spánkové apnoe s parasomniemi, hypertenzní choroba – kompenzovaná, nadváha - BMI 29,1, GER, hiátová hernie, hernia umbilicalis, inkontinence močová, divergentní strabismus. Dle uvedeného posudku žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc při následujících životních potřebách: f) tělesná hygiena, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost, celkem nezvládá 4 základní životní potřeby. V posudku je uvedeno datum vzniku 7. 9. 2020, platnost posudku trvale. Dle uvedeného posouzení je žalobce podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách závislý na pomoci jiné fyzické osoby v I. stupni (lehká závislost).
18. Správní orgán prvního stupně na podkladě výše uvedeného posouzení vydal dne 28. 12. 2020 rozhodnutí, kterým rozhodl přiznat žalobci příspěvek na péči ve výši 880 Kč měsíčně od září 2020.
19. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce odvolání, v němž namítal, že posudek vychází mj. ze zpráv starých 3-6 let a zabývá se především mentálním postižením, ale

nezohledňuje momentální velmi špatný fyzický stav. Uvedl, že se mu rychle zhoršuje celkový zdravotní stav a dochází k celkovému úbytku sil. Pravou ruku má trvale pokrivenou, celkově je stále více shrbený, obtížně chodí a má trvalý třes v ruce. Závěry posudku jsou výrazně odlišné od výsledku sociálního šetření potvrzeného pečující osobou a poskytovatelem sociálních služeb, které vychází z jejich dlouhodobé každodenní zkušenosti a pozorování. Je nepochybné, že se neobejde bez pomoci i co se týká orientace, stravování, oblékání a obouvání a výkonu fyziologické potřeby. Nezvládá tedy trvale nikoliv 4, ale 8 základních životních potřeb.

20. V rámci odvolacího řízení si žalovaný u posudkové komise vyžádal posouzení zdravotního stavu žalobce. Posudková komise vypracovala tento posudek dne 15. 3. 2021. Konstatovala, že žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby a není schopen zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby.
21. K tomuto posudku se žalobce vyjádřil tak, že závěry v něm jsou zkreslené, přičemž hlavním důvodem je neaktuálnost a nepravdivost informací obsažených v lékařské zprávě ošetřujícího lékaře ze dne 6. 11. 2020. Je v ní mj. uvedeno „otec alkoholismus“, což vůbec neodpovídá skutečnosti. Dále je nepravdivý údaj o tělesné váze a obezitě. Dochází k úbytku váhy v důsledku Parkinsonovy choroby, která byla v posudku opomenuta. Dochází k celkovému úbytku sil. Pravou ruku má trvale pokrivenou, celkově je stále více shrbený, obtížně chodí a má trvalý třes v ruce. Bez pomoci již nevstane z postele, nevjde schody, nenastoupí do auta, ani z něj nevystoupí, ztrácí koordinaci pohybu při chůzi, naráží do nábytku a padá na hlavu. V důsledku toho má ruku v sádře se zlomenými prsty. Zopakoval, že se neobejde bez pomoci v oblastech orientace, stravování, oblékání a obouvání a výkonu fyziologické potřeby. V posudku přitom není nijak zdůvodněno, proč posudková komise došla k závěru, že tyto činnosti zvládne, ani proč jsou tyto závěry odlišné od výsledku sociálního šetření ze dne 23. 9. 2020.
22. Žalovaný proto požádal posudkovou komisi o doplnění posudku. Posudková komise vypracovala tento doplňující posudek dne 28. 4. 2021. Konstatovala, že žalobce do data 26. 4. 2021 byl osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby v I. stupni. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžadoval každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby a nebyl schopen zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby. Tento stav byl i ke dni 7. 9. 2020. Od data 27. 4. 2021 jde ale o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve II. stupni, nezvládá tyto základní životní potřeby: b) orientaci, d) stravování (uznáno hraničně), f) tělesnou hygienu, h) péči o zdraví, i) osobní aktivity, j) péči o domácnost. Další základní životní potřeby je žalobce schopen zvládnout v pomalejším tempu, při některých potřebuje občasnou kontrolu, připomínání, dopomoc.
23. Následně žalovaný vyrozuměl žalobce o právu vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Žalobce svého práva využil a zaslal žalovanému vyjádření, ve kterém uvedl, že oproti 7. 9. 2020 se jeho zdravotní stav k 28. 4. 2021 nezměnil. Z tohoto důvodu žalovaný požádal posudkovou komisi o další doplňující posudek. Posudková komise vypracovala tento doplňující posudek dne 12. 5. 2021. Potvrdila závěry předchozího doplňujícího posudku ze dne 28. 4. 2021 a uvedla, že žalobce lze považovat za osobu ve II. stupni závislosti maximálně ode dne 27. 4. 2021. V nálezech z roku 2020 (dle posudku ze dne 15. 3. 2021) není doloženo zdravotní postižení, které by odůvodňovalo vyšší stupeň příspěvku na péči.

24. Dne 4. 6. 2021 žalovaný vydal napadené rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto, že se žalobci příspěvek na péči zvyšuje z 880 Kč na 4 400 Kč měsíčně od dubna 2021. Ve zbytku bylo prvostupňové rozhodnutí potvrzeno.

Právní závěry

25. Krajský soud rozhodl, že žalobcem navržené důkazy provedeny nebudou, neboť dle názoru krajského soudu tyto důkazy nemají relevanci pro posouzení důvodnosti žaloby (§ 52 odst. 1 s. ř. s.). Důkazy obsažené ve správném spise krajský soud hodnotil jednotlivě i v jejich souhrnu, ve svém rozhodnutí vyšel ze skutkového a právního stavu takto zjištěného (§ 77 odst. 2 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že **žaloba je důvodná**.
26. Při posouzení věci soud vycházel z následujících rozhodných skutečností, platné právní úpravy a učiněných právních závěrů.
27. Podmínky nároku na příspěvek na péči vycházejí z § 7 zákona o sociálních službách. Příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby a nárok na něj mají osoby uvedené v § 4 odst. 1 tohoto zákona, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu podle stupně závislosti dle § 8 zákona o sociálních službách, pokud jim tuto pomoc poskytuje např. osoba blízká.
28. Stupně závislosti jsou rozděleny podle počtu základních životních potřeb, jež daná osoba není schopna zvládat. Podle § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách se osoba starší 18 let věku považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby [písm. a)], stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb [písm. b)], stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb [písm. c)], stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb [písm. d)], a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.
29. Podle § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách se při posuzování stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat těchto deset základních životních potřeb: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost. Obsah těchto základních životních potřeb je konkretizován výčtem aktivit v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „*vyhláška č. 505/2006 Sb.*“). Podle § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb. pro závěr, že posuzovaná osoba je při zajištění některé z životních potřeb závislá na pomoci jiné fyzické osoby, postačuje, pokud posuzovaná osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat danou základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb.
30. Z § 9 odst. 4 zákona o sociálních službách vyplývá, že *„[p]ři hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřiblíží k pomoci, dohledu*

nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.“
 V § 9 odst. 5 téhož zákona je stanoveno, že „[p]ro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.“

31. Z § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb. plyne, že „[z]a neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládnutí základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.“
32. Podle § 2 odst. 1 téže vyhlášky platí, že „[p]ři hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby se posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládnutí základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení.“
33. V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle písmene b) přílohy 1 prováděcí vyhlášky se za schopnost zvládat základní životní potřebu orientace „považuje stav, kdy osoba je schopna
 1. poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem,
 2. mít přiměřené duševní kompetence,
 3. orientovat se osobou, časem a místem,
 4. orientovat se v přirozeném sociálním prostředí,
 5. orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat.“
34. Z výše uvedené právní úpravy vyplývá, že žadatel má nárok na příspěvek za současného splnění dvou základních podmínek, a sice že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopen zvládat (nejméně) tři základní životní potřeby, a vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby. Správní orgán není sám oprávněn zkoumat, zda a k jakému datu žadatel není z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu schopen zvládat (nejméně) tři základní životní potřeby. Správní rozhodnutí o nároku na příspěvek na péči je tak závislé především na odborném lékařském posouzení (srov. ust. § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách). Správní orgán je pouze oprávněn a zároveň též povinen vyhodnotit, zda lékařský posudek o

zdravotním stavu, ze kterého při posouzení nároku na příspěvek na péči vychází, splňuje požadavky na úplnost a přesvědčivost.

35. Podle ust. § 28 odst. 2 zákona o sociálních službách stupeň závislosti pro účely odvolacího řízení posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, které podle ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; a za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise.
36. V takovém posudku odborné lékařské komise se pak hodnotí celkový zdravotní stav žadatele o příspěvek na péči ve vazbě na schopnost či neschopnost zvládat stanovené základní životní potřeby a zauímají se v něm též posudkové závěry o závislosti na pomoci jiné fyzické osoby a stupni této závislosti.
37. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu platí, že *„[p]osouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v I. stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Na výsledný lékařský posudek, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. Nenaplnění těchto požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53). Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25, přitom vyplývá, že *„[v] řízení o nároku na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách je povinností a v pravomoci odvolacího správního orgánu žádat po posudkové komisi doplnění posudku, pokud posudková komise postavila své hodnocení na rozporných podkladech, aniž by rozpory sama odstranila nebo vysvětlila.“* S těmito názory se zdejší soud plně ztotožňuje a považuje je za zásadní i pro projednávanou věc.
38. Žalobce nesouhlasí se zvýšením stupně závislosti až od dubna 2021. Namítá, že stejný zdravotní stav, který odpovídá II. stupni závislosti, byl i ke dni podání žádosti, tj. k 7. 9. 2020.
39. Na tomto místě považuje soud za vhodné připomenout v minulosti provedené posouzení zdravotního stavu žalobce pro účely příspěvku na péči. Dne 7. 9. 2020 žalobce podal žádost o příspěvek na péči. V záznamu ze sociálního šetření ze dne 23. 9. 2020 je k situaci žalobce uvedeno: *„Hybnost je zhoršená. Pohybuje se s doprovodem pečující osoby, to ujde asi 50 m a pak dlouho odpočívá. Místo směrem dopředu občas couvá (dle sdělení je to způsobeno léky). Při chůzi se mu motá hlava, je unavený. Ze sedu do stoje mu musí pomoci pečující osoba. Žadatel má třes v rukou, nemůže se při vstávání zapřít. Obtížně se mu vstává, motá s emu hlava, má bolesti, špatnou hybnost v kolenou. Je schopen při chůzi střídat nohy. Schody vyjde pouze s oporou a pečující osobou. Sám MHD není schopen využít, cestuje pouze s doprovodem pečující osoby a musí mu pomoci i s vystupováním. Jemná i hrubá motorika je velmi špatná, není schopen přemístit předměty. Zrak je přiměřený věku. Sluch je přiměřený věku. Žadatel pozná známé osoby. Místem je dezorientovaný (přešlapuje na místě, neví, co má dělat), ven chodí pouze s doprovodem. Písemný projev nezvládá, je schopen se pouze podepsat. Běžné komunikační prostředky nezvládá. Veškeré jídlo musí být připravené, nakrájené. Je schopen se sám najíst pomocí lžice. O jídlo si je schopen říci, ale sám si ho nevezme. Pije z hrnečku, sám si*

není schopen pítí nalít. Oblečení není schopen si připravit. Podle aktuálního počasí si nezvolí oblečení. Potřebuje pomoc s oblečením horní i dolní části těla. Neumí správně vrstvit oblečení. Zipy a knoflíky nezapne. Rub a líc nepozná. Ranní hygienu zvládá s pomocí pečující osoby. Koupání sám nezvládá. Pečující osoba mu musí umýt tělo a vlasy. Sám není schopen se oholit, umýt si zuby, učesat se. Pedikúru a manikúru zajišťuje pečující osoba. Dříve používal pleny, teď si je schopen dojít na WC, ale pečující musí zajistit následnou očistu. Potřebu si uvědomuje a řekne si o doprovod na WC. Veškeré léky podává pečující osoba.“ V dotazníku, který vyplnila matka žalobce, je ještě mj. uvedeno: „je časem dezorientovaný“. V části dotazníku vyplněné poskytovatelem pomoci Stacionář Cesta Náchod z. ú. je k popisu druhů úkonů péče o klienta mj. uvedeno: „pomoc při prostorové orientaci celý den, pomoc při přípravě stravy 2x/den.“

40. O zdravotním stavu žalobce vypracovala OSSZ Náchod dne 14. 12. 2020 posudek bez přítomnosti žalobce, v němž je ke skutkovým zjištěním uvedeno: lehká mentální retardace s poruchami chování a agresivitou, těžký syndrom obstrukční spánkové apnoe s parasomniemi, hypertenzní choroba – kompenzovaná, nadváha - BMI 29,1, GER, hiátová hernie, hernia umbilicalis, inkontinence močová, divergentní strabismus. Z posudkového zhodnocení lze citovat: „ (...) V záznamu ze sociálního šetření je uvedeno, že posuzovaný se dle sdělení pohybuje s doprovodem pečující osoby, po 50 m odpočívá, je unavený, motá se mu hlava při chůzi, má třes v rukou, schody vyjde s oporou, MHD využije s doprovodem, má velmi špatnou jemnou i hrubou motoriku. Zrak a sluch je přiměřený věku. Znamé osoby poznává. Často přeshlapuje na místě a neví, co má dělat. Obvodní praktický lékař uvádí orientaci, chování, komunikační paměť přiměřenou psych. stavu. Veškeré jídlo musí být připravené, nakrájené – pro podávání nakrájené stravy není zdravotním stavem opodstatněný důvod, příprava stravy zohledněna v péči o domácnost. Sám se nají lžící a napije se. (...)“ Lékař OSSZ Náchod učinil závěr, že žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc v těchto oblastech základních životních potřeb: **f) tělesná hygiena, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.** Žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopen zvládat 4 základní životní potřeby a je podle § 8 odst. 2 zákona o sociálních potřebách považován za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I – lehká závislost. Uvedené posouzení je platné od 7. 9. 2020 trvale.
41. Správní orgán prvního stupně ve svém rozhodnutí ze dne 28. 12. 2020 převzal závěry lékaře OSSZ Náchod a uzavřel, že „žadatel z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu ve smyslu § 3 písm. c) zákona č. 108/2006 Sb., v pl. znění, není schopen zvládat 4 základní životní potřeby a vyžaduje každodenní pomoc nebo dohled nebo péči jiné fyzické osoby. Podle § 8 uvedeného zákona je považován za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I – lehká závislost.“
42. Sociální šetření v posuzovaném případě provedl správní orgán prvního stupně formou dotazníku. Tato forma byla zvolena s ohledem na epidemickou situaci, kvůli které osobní setkání žalobce s úřední osobou nebylo vhodné. Proto byl dotazník vyplněn zčásti matkou žalobce, jakožto pečující osobou a zčásti osobou ze Stacionáře Cesta Náchod z. ú., jakožto poskytovatelem pomoci. Takovou formu sociálního šetření krajský soud samu o sobě nepovažuje za nevhodnou. Zároveň sama o sobě skutečnost, že se žadatel o příspěvek na péči nepodrobí vyšetření posuzujícího lékaře, nezpůsobuje vadu jím vypracovaného posudku. K této problematice Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 14. 9. 2011, č. j. 4 Ads 82/2011-44, konstatoval, že „přímé osobní vyšetření posuzované

osoby lékařem okresní správy sociálního zabezpečení a posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí by v řízení o příspěvku na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, mělo být pravidlem. Takové pravidlo však nemůže platit bezvýjimečně a vždy musí být náležitě zohledněny konkrétní okolnosti projednávaného případu.“ V posuzovaném případě však bylo osobní vyšetření žalobce lékařem přinejmenším vhodné. Ve výsledku totiž bylo ve věci vydáno prvostupňové rozhodnutí, aniž by se s žalobcem osobně setkal buď sociální pracovník a/nebo posuzující lékař.

43. Na tomto místě je vhodné zmínit znění § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, dle kterého *„Při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, popřípadě také z vyšetření dětského klinického psychologa v případě pervazivních vývojových poruch, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.“* Posuzující lékař OSSZ je tedy ze zákona povinen vycházet z výsledků sociálního šetření. K tomu Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53, uvedl, že *„posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v I. stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Na výsledný lékařský posudek, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. Nenaplnění těchto požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.“* Z posudku ze dne 14. 12. 2020 je bezpochyby zřejmé, že posuzující lékař OSSZ Náchod z výsledků sociálního šetření nevycházel. Jeho závěry do posudku sice obsáhl, ale naproti tomu postavil své konstatování opačného závěru, který přitom nijak nevysvětlil.
44. V rámci odvolacího řízení vypracovala posudková komise dne 15. 3. 2021 posudek bez přítomnosti žalobce, v němž je ke skutkovým zjištěním shodně uvedeno: lehká mentální retardace s poruchami chování a agresivitou, těžký syndrom obstrukční spánkové apnoe s parasomniemi, arteriální hypertenze kompenzovaná, gastroezofageální reflux, hiátová hernie, hernia umbilicalis, inkontinence močová, divergentní strabismus, nadváha - BMI 29,1, pupeční kýla, občasná inkontinence močová. Byl učiněn závěr, že žalobce s ohledem na zdravotní stav a s přihlédnutím k sociálnímu šetření nezvládá tyto základní životní potřeby: **f) tělesná hygiena, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.** Dále je zde uvedeno: *„Další základní životní potřeby je schopen v pomalejším tempu zvládnout, při některých základních životních potřebách potřebuje občasnou kontrolu, připomínání dopomoc. Při zjištěném zdravotním stavu není z posudkově medicínského hlediska důvod hodnotit zbývající základní životní potřeby jako nezvládané, protože nemá těžké postižení hybnosti horních končetin ve smyslu jejich ochrnutí ani těžké omezení rozsahu hybnosti nosných kloubů, závažné postižení zraku stupně praktické nevidomosti ani sluchu stupně praktické nedoslýchavosti nemá. Omezení fyzických a duševních schopností bylo zohledněno v přiznaných nezvládaných základních životních potřebách.“* K vlivu zdravotního stavu žalobce na orientaci a stravování výslovně v tomto posudku nic uvedeno není. Doba platnosti trvale, tento stav dle posudku byl i ke dni 7. 9. 2020.
45. Posudková komise dále dne 28. 4. 2021 vypracovala doplňující posudek s přítomností žalobce (vzhledem k doloženým zprávám z lékařských vyšetření nebyl při jednání prošetřován lékařem), v němž konstatovala, že žalobce do data 26. 4. 2021 byl osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby v I. stupni. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžadoval každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby a

nebyl schopen zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby. Tento stav byl i ke dni 7. 9. 2020. Od data 27. 4. 2021 jde ale o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve II. stupni, nezvládá tyto základní životní potřeby: **b) orientaci, d) stravování (uznáno hraničně), f) tělesnou hygienu, h) péči o zdraví, i) osobní aktivity, j) péči o domácnost.** Další základní životní potřeby je žalobce schopen zvládnout v pomalejším tempu, při některých potřebuje občasnou kontrolu, připomínání, pomoc. Kromě tohoto posudkového závěru posudek obsahuje subjektivní hodnocení zdravotního stavu žalobce, dále opis nálezů chirurgického vyšetření (MUDr. C., Oblastní nemocnice Náchod) ze dne 20. 1. 2021, z nálezů chirurgických vyšetření (MUDr. L., Oblastní nemocnice Náchod) ze dne 19. 3. 2021, 23. 3. 2021 a 20. 4. 2021, z nálezů psychiatrického vyšetření (MUDr. P., Oblastní nemocnice Náchod) ze dne 27. 2. 2020 a z nálezů neurologického vyšetření (MUDr. L., Oblastní nemocnice Náchod) ze dne 27. 4. 2021. Vlastní skutkové zjištění v posudku není uvedeno žádné. Doba platnosti do 30. 4. 2024.

46. Dne 12. 5. 2021 posudková komise vypracovala druhý doplňující posudek bez přítomnosti žalobce, v němž zopakovala závěry předchozího doplňujícího posudku ze dne 28. 4. 2021 a uvedla, že datum 27. 4. 2021 je stanoveno na základě posudku neurologického vyšetření MUDr. L. z tohoto data. Dle posudku posudkové komise ze dne 15. 3. 2021 v předchozích nálezech z roku 2000 nebylo doloženo takové zdravotní postižení, které by podmiňovalo vyšší stupeň příspěvku na péči. Vlastní skutkové zjištění v tomto posudku opět absentuje. Přesto si žalovaný v napadeném rozhodnutí osvojil jeho závěry.
47. V napadeném rozhodnutí žalovaný vycházel ze tří posudků posudkové komise, které si nechal vypracovat. Konstatoval, že posudková komise měla dostatek podkladů pro zhodnocení zdravotního stavu žalobce a že se v posudkovém hodnocení vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, dostatečně zhodnotila podklady a vydala přesvědčivý a objektivní posudkový závěr. V tomto postupu žalovaného nelze v principu shledat žádné pochybení.
48. Co však může jen sotva obstat, je skutečnost, že napadené rozhodnutí, jakkoli je v jeho odůvodnění obsažen poměrně podrobný popis vývoje celého správního řízení v obou stupních i rozsáhlá citace relevantních právních předpisů a stěžejních podkladů rozhodnutí (zejména pak posudků posudkové komise), není z něj zřejmé, jakými vlastními úvahami se žalovaný řídil při hodnocení skutkových i právních otázek a jakým způsobem se vyrovnal s argumenty žalobce. Takové rozhodnutí je pak třeba považovat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů (srov. např. rozsudek NSS ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52).
49. Jak naznačeno shora, odůvodnění napadeného rozhodnutí obsahuje kromě popisu průběhu správního řízení a citace právních předpisů hned na několika místech konstatování toho, co uvedla posudková komise ve svém posudku, popř. doslovné citace celých pasáží posudků posudkové komise. Naopak výsledky sociálního šetření správního orgánu prvního stupně ze dne 23. 9. 2020 žalovaný v napadeném rozhodnutí opomenul, přestože žalobci byla nejprve podána informace, že k výsledkům sociálního šetření bude přihlédnuto. Dodatečné zdůvodnění žalovaného ohledně nevěrohodnosti výsledků sociálního šetření z důvodu, že dotazník vyplnily osoby, které mají zájem na výsledku šetření, vykazují znaky nikoliv zákonného postupu, ale spíše libovůle správního orgánu.

50. Co se týče vlastního hodnocení skutkových a právních otázek, omezil se žalovaný pouze na konstatování, že se se všemi rozhodujícími skutečnostmi vyrovnala posudková komise, která dostatečně zhodnotila podklady a vydala přesvědčivý a objektivní posudkový závěr. To je z hlediska objasnění podstatných myšlenkových pochodů vedoucích žalovaného k vydání napadeného rozhodnutí zcela nedostatečné. Žalovaný totiž ani na žádné z jím uvedených zjištění či odborných závěrů posudkové komise při vlastním posouzení důkazní situace neodkázal ani neuvedl, jak je hodnotí či jaký mají význam pro jeho rozhodování. Stejně tak strohé konstatování žalovaného o tom, že došel k závěru o zákonnosti postupu správního orgánu prvního stupně při vydání prvostupňového rozhodnutí, je prosto jakéhokoli vysvětlení, na základě čeho ke svému závěru došel, což není patrné ani z předchozího kontextu odůvodnění napadeného rozhodnutí.
51. Krajský soud podotýká, že žalobce sám nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí nenamítal, avšak nelze přehlédnout, že nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí (ať už pro jeho nesrozumitelnost či pro nedostatek důvodů) je vadou natolik závažnou, že je soud povinen k ní přihlížet z úřední povinnosti, a takové rozhodnutí žalovaného musí být podle ust. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušeno (srov. kupř. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2004, č. j. 5 A 157/2002-35).
52. Kromě shora uvedeného zdejší soud nesdílí ani názor žalovaného v tom směru, že posudková komise ve svých posudcích dostatečně zhodnotila podklady, vypořádala se se všemi rozhodujícími skutečnostmi a vydala přesvědčivé posudkové závěry. Kupříkladu stěžejní posudek posudkové komise ze dne 28. 4. 2021, dle kterého posudková komise poprvé došla k závěru, že žalobce se ode dne 27. 4. 2021 považuje za osobu závislou na pomoci jiné osoby ve stupni II, je dlouhý 5 stran. První strana udává složení posudkové komise, označení účastníka řízení, předmět jednání a výrok. Další dvě strany obsahují souhrn podkladů, z nichž posudková komise při zpracování posudku vycházela, doslovné zopakování výroku ze strany 1, popis vyšetření žalobce při jednání posudkové komise, diagnostický souhrn a konstatování závěrů posudku posudkové komise ze dne 15. 3. 2021. Na poslední straně 5 pak posudek obsahuje vlastní posudkovou rozpravu (označenou nadpisem „*Posudkový závěr*“), která se omezuje na zopakování výroku v tom smyslu, že žalobce lze ode dne 27. 4. 2021 považovat za osobu závislou na pomoci jiné osoby ve stupni II, a dále pouze obecné konstatování, že zdravotní stav žalobce a jeho funkční důsledky byly pro účely posudkového závěru zjištěny v rozsahu, který byl dostatečný pro použití posudkových kritérií stanovených v právních předpisech, protože byly objektivizovány všechny skutečnosti, týkající se zdravotního stavu nebo jeho funkčních důsledků, významné pro posudkový závěr. Posudek má tedy podobu kompilátu okopírovaných podkladů postrádající jakékoliv obohacení o uvedení konkrétních informací, které vedly posudkovou komisi k jejímu posouzení, a z jakého konkrétního důvodu k takovému posouzení vedly. V posudku tak převažují prvky nejednoznačnosti a nepřezkoumatelnosti nad požadovanou přesvědčivostí a úplností. Posudková komise zde uznává žalobcem jako nezvládané nově základní potřeby orientace a stravování, aniž by objasnila, na základě čeho k takovému závěru dospěla, a proč právě až od data 27. 4. 2021.
53. V předchozím odstavci vytýkané nedostatky ohledně kvality posudku ze dne 28. 4. 2021 lze pak vztáhnout i na potvrzující posudek ze dne 12. 5. 2021. Ani ten kromě překopírovaných částí z jiných podkladů neobsahuje žádné objasnění, na základě čeho

posudková komise dospěla k závěru, že se ztotožňuje se závěry posudku ze dne 28. 4. 2021.

54. Nelze opomenout, že nároky, které judikatura správních soudů klade na kvalitu a přesvědčivost posudků, nesplňuje ani posudek OSSZ Náchod ze dne 14. 12. 2020, který si nechal vypracovat správní orgán prvního stupně, ani posudek posudkové komise ze dne 15. 3. 2021. Ty totiž, ačkoliv obsahují posudkové zhodnocení, nevysvětlují, proč neuznávají žalobcem jako nezvládanou základní životní potřebu orientace, přestože výsledky sociálního šetření jakožto jeden z podkladů výslovně uvádí mj. „*místem je dezorientovaný*“ či „*pomoc při prostorové orientaci celý den, pomoc při přípravě stravy 2x/den.*“
55. Správní soudy v čele s Nejvyšším správním soudem opakovaně judikují, že posouzení zdravotního stavu mj. i v souvislosti s poskytováním dávek podmíněných zdravotním stavem je věcí odborně medicínskou, k níž nemají soud ani správní orgán potřebné odborné znalosti, a proto vždy vychází z posouzení osob, které jimi disponují. V rámci řízení před správními orgány v těchto věcech zdravotní stav posuzuje žalovaný, který za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise, jak vyplývá z § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 1. 2004, č. j. 5 Ads 34/2003-82, č. 526/2005 Sb. NSS). V posudku takové odborné lékařské komise se přitom hodnotí nejenom celkový zdravotní stav účastníka řízení, nýbrž se v něm zaujímají i posudkové závěry ohledně splnění v zákoně stanovených kritérií pro přiznání dávky. Tento posudek je tedy ve správním a následně v přezkumném soudním řízení stěžejním důkazem, na nějž jsou soud i správní orgány při nedostatku odborné erudice odkázány, a proto je zapotřebí klást zvýšený důraz na jeho jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost. Posudek lze však považovat za úplný a přesvědčivý jen v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným žalobcem a tyto své posudkové závěry jednoznačně a konkrétně zdůvodní. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku způsobující jeho nepřesvědčivost nebo neúplnost přitom nemůže soud nahradit vlastní úvahou, jelikož pro to nemá potřebnou odbornou erudici (srov. rozsudky NSS ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003-48; ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Ads 42/2003-61, č. 511/2005 Sb. NSS, nebo ze dne 9. 2. 2006, č. j. 6 Ads 25/2004-58).
56. K otázce naplnění výše zmíněných požadavků lze dále odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2019, č. j. 8 Ads 331/2018-37, dle kterého „*a]by byl posudek jednoznačný, úplný a přesvědčivý, je třeba, aby se vypořádal se všemi relevantními podklady a přezkoumatelnou úvahou z nich vyvodil závěry podstatné pro posouzení zdravotního stavu osoby (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Ads 156/2014-28).*“
57. V návaznosti na výtky směřované k posudkům posudkové komise dospěl soud k závěru, že žalovaný pochybil, když posudek posudkové komise ze dne 15. 3. 2021 ve znění dvou doplňujících posudků, považoval za dostatečný podklad pro své rozhodnutí. Je to právě posudková komise, která tím, že se relevantními vyjádřeními bude zabývat a své závěry dostatečně odůvodní, má vyvrátit pochybnosti o tom, zda se jedná o objektivní zdravotní problém posuzované osoby, anebo zda jde o její subjektivní hodnocení. Posudková komise dle názoru soudu uvedenou povinnost, ani přesto, že vypracovala dva doplňující posudky, nesplnila, a proto nelze její posudky považovat za úplné a přesvědčivé. Žalovaný pak pouze formálně převzal závěry posudkové komise, aniž by se

jimi podrobněji zabýval, čímž rovněž nenaplnil požadavky kladené na něj judikaturou. Subjektivní vnímání zdravotních obtíží nepochybně nemůže být samo o sobě podkladem pro závěr o neschopnosti zvládat určitou životní potřebu (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2015, č. j. 8 Ads 104/2015-34, bod 18), krajský soud však v tomto případě nijak nehodnotí, zda jsou námitky žalobce odrazem jeho subjektivního hodnocení, nebo zda reflektují jeho objektivní zdravotní stav, neboť mu tato role nepřísluší.

58. Krajský soud má za to, že žalovaný rozhodoval na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, závěry učiněné posudkovou komisí jsou bez vysvětlení v rozporu s použitými podklady (výsledky sociálního šetření) a vyvolávají pochybnosti o objektivním posouzení věci. Žalovaný tedy pochybil tím, že shledal posudky posudkové komise úplnými a přesvědčivými, ačkoliv z nich není zřejmé, na základě jakých konkrétních skutečností dospěly ke svým závěrům (nejprve stran schopnosti žalobce zvládat potřebu orientace ve smyslu § 7 a násl. zákona o sociálních službách do dne 26. 4. 2021 a posléze o neschopnosti žalobce zvládat potřebu orientace a stravování až ode dne 27. 4. 2021. V této skutečnosti spatřuje soud vadu nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) a vadu řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění.
59. Soud vyhodnotil žalobu jako důvodnou a napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. zrušil a současně dle ustanovení § 78 odst. 4 s. ř. s. vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení. Žalovaný je dle ustanovení § 78 odst. 5 s. ř. s. v dalším řízení vázán právním názorem, který vyslovil soud v tomto rozsudku. Žalovaný nejprve požádá posudkovou komisi o doplňující posudek. Pokud se v podkladech, ke kterým má posudková komise povinnost přihlídnout, vyskytnou rozporné závěry, považuje krajský soud za vhodné, aby posudková komise tyto rozporné závěry vysvětlila. V případě, že posudková komise dojde k závěru, že zdravotní stav žalobce se k určitému datu v minulosti změnil, vysvětlí jak, v čem a proč právě k jí určenému datu. Tento posudek posléze sám žalovaný podrobí testu úplnosti, přesvědčivosti a správnosti. Při rozhodování o odvolání žalobce se pak žalovaný zaměří zejména na řádné odůvodnění rozhodnutí vlastními úvahami, jimiž se bude řídit při hodnocení skutkových i právních otázek, jakož i při vypořádání odvolacích námitek žalobce.
60. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšný žalobce přiznání nákladů řízení nepožadoval, proto bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 18. srpna 2022

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně